Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ПалгIай обкома, Нохч-ПалгIай АССР Лаккехьарча Советеи Министрийн Советеи орган

«СВЕТ»

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 37 (4482). | ШОАТТА, 27 март 1971 шу. | Мах 2 кеп. | Газета арадувл 1923 шера денз

КПСС XXIV-ча СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

СЪЕЗДА ДЕЛЕГАТ

Бублякова Екатерина Дмитриевна Сунженски района «Победа» колхозе къахьга йолаеннаш из боаХам вIашагIбеллача хьалхарча шерашка. Из хиннай мугIарера колхозхо а артела председатель а. ХIанз бакъдаваран кхеда бригадана кулгалдаш я Екатерина Дмитриевна. Шоашта хьалхашка оттадаь деккар дизза кхоачашдеш хьабоагIа пу бригадера яхь. ХIара шера бакъдаваран лакха хьукъьам яхебу цар. Доккха берзат чудера бригада юбилейни шера. ХIара гектара тIаде 203 центнер бакъдаваран даьлар царна, планагIа лаьрхIаран 152 центнер мара иа хиннача Бакъдаваран кхеделера чIоагIа пайдаде долга говрда коммунистка нов. Бублякова керте латтача бригада дIадахьа шера бакъа балха итогашка хьажача.

Заданеи соврIа цар ехкача продукцех колхоза кассе IодилIад 142 эзар сом. ХIаьта бригада бакъкка берриг пайда 365 сомага дIаХахьар.

Кердача шера хьувкъама лард йоллаш духха кхаьхийтад колхозе бакъдаваран кхеделера, ХIанз шоай парникови боахам кийчбаь боалаш ба уж.

Хьинаре дакъа лоаш Екатерина Дмитриевнас общественни вахаре. Нохч - ПалгIай XIII областной конференце делегат яр из, хIаьта шиг КПСС XXIV съезда делегаталла хержай Екатерина Дмитриевна,

КПСС XXIV СЪЕЗДА ДЕЛЕГАТАШ НАКЪАБАЬХАР

Селхан вай нохча столице областной партийни конференце таш.

Грозненски вокзале делегаци ПалгIай обкома бюро членаш, Совета председателе заместителаш, нанкъайаннхаш бар КПСС Нохч-ПалгIай Министрийн Совета парти овгIанаш, Москве бахар XIII Нохч-ПалгIай херма КПСС XXIV съезда делегаташ.

«IаьржА дошув» СОВДОАХАШ

КПСС XXIV съезда сийна къьхьегама вахте латтача «Сунжанефть» НГДУ коллективе лакха хьоьхамаш доах укх шера. ХIанзлехьа планал 32 эзар сом соврIа йолча продукцена реализаци яьл. Съезда сийна тIаийца декхарашца сийлешца кхоачашцу мехкаьвта доахра бригадаш. Иштта дика къьхьег сийлешца кхоачашцу мехкаьвта доахарашца. Цар деина дош дар планца соврIа 3.000 тонн «IаьржА дошув» даккха эзина. Цьхьабакъ да цар хIанзлехьа даккхад 2000. тонн.

Социалистически яьлье хьалха латташ хьайоагIа мастераша И. А. Павлович Н. П. Летинкин кунгалду мехкаьвта доахра бригадаш. Иштта дика къьхьег скважинашта капитальни ремонт ечеа цех болхлоша а. Графикал хьалха а буллаш а скважинаш тоаю цар. С. БЫКОДАРОВ.

КПСС ОБКОМА ПРОПАГАНДАИ АГИТАЦЕИ ОТДЕЛ

Селхан парте обкома пропагандаи агитацеи отдела заседани хилар. Оттадаь дешаш дувцача юкъе дакъа лаьцар парте Грозненски Советски райкомий, ВЛКСМ обкома, «Знание» яхача общества республикански правленее, телевиденеи радиовещанеи комитета уьш шера шолларIча кварталда тематически план а йийцар.

Заседане белгалдаьхар парте Грозненски Советски райкомаца массово - политически балха тIехь даьхьа тодамаш, заседанеиа юкъе дакъалоцараша дешаш дувцаш белгалдаьхьа кхоачамбоаларш дIадахьа а республика къьхьегамхоша коммунистически кхетам баларг болх тоабара а эшI хьаьда дола бIулакхаш могадир.

газета овгIонаш тIа гойтара агитацие средствашца, мотивеш радиовещане передачашца. Совецки районе хьалха латтараш дIабоаийтара дош. Телевиденеи радиовещанеи комитета уьш шера шолларIча кварталда тематически план а йийцар.

Заседане белгалдаьхар парте Грозненски Советски райкомаца массово - политически балха тIехь даьхьа тодамаш, заседанеиа юкъе дакъалоцараша дешаш дувцаш белгалдаьхьа кхоачамбоаларш дIадахьа а республика къьхьегамхоша коммунистически кхетам баларг болх тоабара а эшI хьаьда дола бIулакхаш могадир.

Хьона, Даьхе!

Хьамсарча парте XXIV-ча съезда баха боагIаьча тайпара пакъаблахар дуьхьа яьь лелаеннаш Шелковской районе юрта боаькма къьхьегамхоша толаме кхоачашьяьл паччахьалкхенча дьайбай продукци йоккхаш квартальни план: дуьхьа — 125 процент, шурийна — 101, фуьвшта — 138 процент.

Планал соврIа дIаХо а йоккхаш я паччахьалкхенча продукци. Хьалхарча квартале планаш соврIа приемни пункташка дIачудала лаьрхIад: 160 тонн, дуьхь, 150 тонн шура, 400 эзар фуьв.

* * *

Урус - Мартанан районе къьхьегамхоша рапорт ду хьайбай продукци кийчьяра хьалхарча квартала планаш ханаз хьалха кхоачашьяь хиларах. 22 марта 109 процент кхоачашьяьр паччахьалкхенча-дуьхь доккха план, шура-боккха — 106, фуьвш доккхара — 104 процент. Из да-парте XXIV-ча съезда сийна Даьхенна луьш дола къьхьегама соврIат. Планал соврIа дIаХо а продукции дIетелеш я ферманш.

* * *

Шавьа-районе къьхьегамхоша ханал хьалха , 25 марта, кхоачашьяьл хьайбай продукци яьхкаеш кийчьяеш кварталыни план. Паччахьалкхенча еккай планагIа лаьрхIача 560 тоннана меттел 591,1 тонн дуьхьа, планагIа лаьрхIача 1250 тоннана меттел 1304,4 тонн шурийн, планагIа лаьрхIача 1030 эзарнена меттел 1089 эзар фуьв. Районе боахамашца дуьхьагIа хиннад дерриг доахаьн хоа .ТIара оалхазараш, лаьхьенай хьийбай продуктивность.

Квартале чаьхьалаьлхьа ханз тIа а доккха лаьрхIад 20 тонн дуьхь, 80 тонн шура, 50 эзар фуьв.

Болх къьхьга дина баьь «Южный» совхоза, XX-ча партсъезда цIерагIчее Ленина цIерагIчеен колхозий хьайбаьш лелаеннаш. ХIанз цхьаьтарра дIадолаьдаьд районе лаьтташ лелаеннаш бIаьстан юкъе хиннка ду балхашца.

* * *

Карабулакски бурутохара балхий управлеене бурундеттараша 25-ча марта кхоачашьяьл буруь тохара балхий хьалхарча квартала планаш тIаийца социалистически декхараш. Ер шу доладелча дена пар теха буруь 6100 соврIа метр я.

Шелковской районе Къьхьегама Щеча Байракха орден лелаеннаш «Путь к коммунизму» колхозе кхаьжна кен. горох, люцерна дIаьйина яььнай.

ХIанз гурахь дийнача ялата мехха боккхаш, хьажжIаштен дугаен лаьрта кийчдеш ба механизаторашца.

ЧIоагIа хьинар айденна къьхьег кхаш лелаеннаш РСФСР XXIV съезд йоллу да гарга гIертача деношца.

Сурта тIа: трактористий В. Василенко, И. Полякова агрегатеш мехха боккхаш я.

С. Хаькиева сурт.

КПСС XXIV-ча СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

БАЙРАКХАШ—ДИКАГIЧАРНА

1970 шера союзний автономни республикаш, краяй, областяй, районий, колхозий, совхозий, паччахьалкхен кхьна юртбоаХама предприятей юрта боахаме лелаььна Ерригсоюзни социалистически яьхьа итогашка хьежай СССР юрта боахама Министерства коллеги а юрта боахамен заготовкайн боллхойн ГIулакхерча ньхьен профсоюза ЦК президиум а.

Ерригсоюзни социалистически яьхь котьыьнарагIаш лаьрхIай — РСФСР-е — Краснодарский, Красноярский краяш, Ленинградски, Липецки, Московски, Сахалински, Челябински областаш, Чувашски АССР. Царна яьа лаьрхIад СССР Министрий Совета ВЦСПС-ен карара кара тела Шеа байракхаьн ахчан премеш.

СССР Министрий Совета ВЦСПС-ен карара кара тела Шеа байракхаьн ахчан премеш хьажае лаьрхIад укх районашца: Жугатий автономни область - Биробиджанский район, Белгородски область — Белгородски, Волгоградски область — Катовски, Вологодски область — Вологодски, Воронежски область — Рельевски, Горьковски область — Чкаловски, Ивановски область — Тучижски, Иркутски область — Тулупски, Калужски область, Угодско - Заводской, Камчатски область — Елизовски, Кемеровски область — Промышленовски, Кургански область — Притобольни, Омски область — Шербакульски, Пермски область — Пермски, Псковски область. Псковски. Ростовски область — Семикаракорски, Рязянски область — Рыбновски, Свердловски область — Талицки, Тульски область — Заокски, Тюменски область — Ялуторовски, Ульяновски область — Чердаклински, Читински область — Читински, Башкирски АССР — Кармаскалински, Бурятски АССР — Селенгински, Чечено-Балкарской АССР — Уразски, Карельски АССР — Олонецки, Мордовски АССР — Большеберезниковски, Татарски АССР — Алексеевски, Удмуртски АССР — Сарапульски, Нохч - ПалгIай АССР — Сунженски.

Украински ССР-е котьыьнарагIаш лаьрхIай — Кировоградски, Крымски, Львовски, Черкаски областаш, хIаьта иштта Винницки область — Бершадски, Днепропетровски область — Верхнеднепровски, Донецки область, — Константиновски, Крымски области — Красногвардейски, Львовски область — Бродовски, Одесски область — Белгород — Днестровски, Ровенски область, — Млиновски, Черкасски область — Христиновски районаш. Царна яьа лаьрхIад СССР Министрий Совета ВЦСПС-ен карара кара-тела Шеа байракхаьн а ахчан премеш а.

СССР Министрий Совета ВЦСПС-ен карара кара тела Шеа байракхаьн а ахчан премеш а яьа лаьрхIад иштта укх республикашца, областаш, районаш — юрта боахаме лелаеча Ерригсоюзни яьхь котьыьнарагIаш:

Белоруссия ССР — Мински область, — хIаьта иштта районаш — Гродненски область. Кобрелически, Мински область — Молодечненски.

Узбекски ССР — Бухарски область, хIаьта иштта Кашкадарьински область — Кассански, Намаганский область — Чустски районаш;

Казахски ССР — Актюбински, Кустанайски областаш а хIаьта иштта Кокчетавски область — Кызылтуски, Кустанайски область — Боровски. Къидбаседа - Казахстадски область — Сергеевски районаш.а;

Прибалтийски республикашка — Литовски ССР-а, Литовски ССР-Шиаийски районе, Латвийски ССР— Добельски районе, Эстонски ССР-а Тартуски районе;

Закавказски республикашкеи Молдавски ССР-ен — Азербайджански ССР-ен, Грузински ССР-ен, Грузински ССР Махарадзовски районе, Азербайджанский ССР — Закатальски, Молдавски ССР-а, Фалештски, Армянски ССР Арташатски районашца.

Среднеазиатски республикашка — Туркменски ССР-а, Киргизски ССР Сузакски районе, Таджикски ССР Колхозабадски районе, Туркменски ССР Чарджоуски районе.

СССР Министрий Совете ВЦСПС-ен карара кара тела Шеа байракхаьн а ахчан премеш а яьа лаьрхIад иштта укх республикашца, областаш, районаш — юрта боахаме лелаеча Ерригсоюзни яьхь котьыьнарагIаш:

Белоруссия ССР — Мински область, — хIаьта иштта районаш — Гродненски область. Кобрелически, Мински область — Молодечненски.

ТЕХНОЛОГИЙ ТОЛАМАШ

КПСС XXIV-ча съезда дIаьхьа къьхьегама соврIат кийчьаьл А. Шерипова цIерагIча Грозненски нефтемаслозавода юкъ. Нколенко керте латтача № 40/2 йолчаьн установка коллективно. Мехкаьвта продукци арахецара хьалхарча квартала планн парте съезда сийна тIаийца социалистически декхарашца хIаьаьлехьа кхоачашьяьл цо. Иштта дика къьхьегаш ба КПСС XXIV съезда делегат Т. Б. Летковская керте латтача № 18 йолча установка технологиш. Цар а хIаьаьл хьалха кхоачашьяьл шоай хьаь бетта эдалин тIаийца социалистически декхарашца.

В. ДОЛГИХ,
А. Шерипова цIерагIча нефтемаслозавода экономист.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРАХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УЖАС

«РСФСР Лаккехьарча Совете дечА хоржамий хьаькъеьчарча Положение «36-чеи, 37-чеи статьашца хьежжа хуьч лохера общественни организацей, къахьегамхой общественни коллективаш виккалаш юкъе а болаш РСФСР Лаккехьарча Совете дечА хоржамашта йолг. Центральни хоржамий комисси чIоагIойийла:

Центральни хоржамий комиссе председатель Минаев Сергей Семенович — город Москвеча цхьоалагIча паччахьалкхен подшипникови завода болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара.

Центральни хоржамий комиссе председателе заместитель Бирюкова Александра Павловна — Еррийсий Профессиональни союза Новосибирски областий комитетагара;

Центральни хоржамий комиссе секретарь Петровичев Николай Александрович — культура болхлой профессиональни союзагара.

Центральни хоржамий комиссе членаш:

Агафонова Тамара Александровна — Рязански области Ухловски района «Путь к коммунизму» колхоза колхозхошкара;

Алексеев Михаил Николаевич— РСФСР писателий Союзагара;

Аристов Борис Иванович — Ленинградски городской партийни организацегара;

Барановский Василий Николаевич — профессиональни союзий Ростовски областий Советагара;

Батохин Николай Михайлович — Краснодарски краян Усть-Лабински, района «Ладожский» совхоза болхлошкара, юрта боахама специалисташкара, гIулакхерча нахатара;

Бгажноков Хачим Гумарович — Черсий - Балкарой АССР Баксански районе Орден Шогенцукова цIерагIча колхоза колхозхошкара;

Бызов Геннадий Феофанович — Кемеровски области В. И. Ленина цIерагIча Кузнецки металлургически комбината болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара;

Гоголев Александр Васильевич — Московски областий коммунистически организацегара;

Ибрагимова Роза Гилимхановна — Башкирски АССР Уфимски текстильни чиэта хьаьса завода болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара;

Колбин Геннадий Васильевич— Свердловски областий коммунистически организацегара;

Котельников Лев Сергеевич — город Горьковеча А. А. Жданова цIерагIча «Красное Сормово» яхача завода болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара;

Центральни хоржамий комиссе председателе заместитель Белаев Олег Семенович — профессиональни союзий Нохч - ПалгIай областий Советагара;

Центральни хоржамий комиссе секретарь Варлашкин Василий Вениаминович — Нохч-ПалгIай областий коммунистически организацегара.

ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ ЧЛЕНАШ:

Бочаров Василий Дмитриевич— Эскара, Авиацена, Флота новкъостад дена шиЙ лоIаьнча обществе (СССР ДОСААФ) Нохч - ПалгIай республикански Комитетагара.

Громов Павел Николаевич — Еррийсоюзни Ленинский Коммунистически Кагирхой Союза Нохч-ПалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиумо председатель К. ОЗДОЕВ.

Нохч-ПалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиумо секретарь, Г. СКЛОКИН.

Шелковской районе Къьхьегама Щеча Байракха орден лелаеча «Путь к коммунизму» колхоза кхаьжна кен. горох, люцерна дIаьйина яььнай.

ЧIоагIа хьинар айденна къьхьег кхаш лелаеннаш РСФСР XXIV съезд йоллу да гарга гIертача деношца.

Сурта тIа: трактористий В. Василенко, И. Полякова агрегатеш мехха боккхаш я.

С. Хаькиева сурт.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРАХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УЖАС

Краевец Константин Петрович— Оренбургски области Саракташски района А. А. Джанова цIерагIча колхоза колхозхошкара;

Куликова Изобелла Борисовна Волгоградски области Волжски паччахьалкхен подшипникови завода болхлошкара, инженерно-технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара.

Мамаева Бурлинт Мамаевна — Дагестански АССР город Махачкалерча республикански клинически больница болхлой коллективагара;

Матвеев Леонид Иванович — Еррийсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союзагара;

Мясникова Лидия Владимировна — культура болхлой профессиональни союза Новосибирски областий комитетагара;

Начинкин Николай Александрович — Эскара, Авиацена, Флота новкъостал дена шиЙ лоIаьнча Еррийсоюзни Общестагара (СССР ДОСААФ).

Образцов Иван Филиппович — РСФСР «Знание» яхача общестагара.

Очирова Дара Ахошеевна — Бурятски АССР Знаменски района «Красный Октябрь» яхача колхоза колхозхошкара;

Петриченко Любовь Петровна— Алтайски краян Усть-Калманский района «Огневский» совхоза болхлошкара, юрта боахама специалисташкара, гIулакхерча нахатара;

Полякова Наталья Алексеевна — В. В. Куйбышева цIерагIча Куйбышевски политехнически института студенташкара, профессорашкара, преподавателашкара, болхлошкара, гIулакхерча нахатара;

Потолицын Альберт Николаевич — Коми АССР Сыктывкарскеи хьуьн промышленни комплексе картоно - кальката фабрика болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара;

Червоткина Валентина Егоровна—«Красная талка» яхача Ивановски прядильно - отделочни фабрика болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара.

Чернышева Антонина Ефимовна — просвещение, лаккехьа школа, Талман учреждений болхлой профессиональни союза Калининградски областий комитетагара.

Шапиро Лав Борисович — Хабаровски краян Жугатийн автономни области коммунистически организацегара;

Шарафутдинов Фаскутдин Мухутдинович — Татарски АССР «Татнефтегазразведка» треста № 3 йолча техкаьна буруь деттача контора болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиумо председатель М. ЯСНОВ.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиумо секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1971 шера 26 март.

НОХЧ - ПАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРАХ ДОЛА

НОХЧ-ПАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

«Нохч-ПалгIай АССР Лаккехьарча Совете дечА хоржамий хьаькъеьчарча Положенеи» 34-чеи 35-чеи статьашца хьежжа общественни организацей, къахьегамхой общественни коллективаш укх лохехьара виккалаш юкъе а болаш Нохч - ПалгIай АССР Лаккехьарча Совете дечА хоржамашта йолга ЦентральнИ хоржамий комиссе чIоагIойийла:

Центральни хоржамий комиссе председатель Мамаев Аддалхажи Мавлед — Грозненски химически комбината болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара.

Центральни хоржамий комиссе председателе заместитель Белаев Олег Семенович — профессиональни союзий Нохч - ПалгIай областий Советагара.

Центральни хоржамий комиссе секретарь Варлашкин Василий Вениаминович — Нохч-ПалгIай областий коммунистически организацегара.

ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ ЧЛЕНАШ:

Бочаров Василий Дмитриевич— Эскара, Авиацена, Флота новкъостад дена шиЙ лоIаьнча общестагара (СССР ДОСААФ) Нохч - ПалгIай республикански Комитетагара.

Громов Павел Николаевич — Еррийсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза Нохч-ПалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиумо председатель К. ОЗДОЕВ.

Нохч-ПалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиумо секретарь, Г. СКЛОКИН.

ПалгIай областий организацегара.

Дахшукаев Абу — Старогрозненски бурутохара балхий управлене болхлошкара, инженерно-технически балхаш дерашкара; гIулакхерча нахатара.

Идаева Ахьмада Зарган—Урус-Мартана района «Гойтинский» совхоза болхлошкара, юрта боахама специалисташкара, гIулакхерча нахатара.

Идигов Мавзума Якъуб — Грозненски района Iа Мая цIерагIча колхозе колхозхошкара.

Нальгиев Бейсара Беслан — «Малгобекнефть» мехкаьвта газа доахача управлене № 1 йолча районе инженерно - диспетчерски служба болхлошкара, инженерно - технически балхаш дерашкара, гIулакхерча нахатара.

Тасуева Зулай — Шавьа районе «Джалка» совхоза болхлошкара, юрта боахама специалистакара, гIулакхерча нахатара.

Ужахова Керамий Тамара — Нохч - ПалгIай паччахьалкхен педагогически института студенташкара, профессорашкара, преподавателашкара.

Хасиева Мовлий Хьаьа — Наьсарен района «Октябрь 40 шу» совхоза болхлошкара, юрта боахама специалисташкара, гIулакхерча нахатара.

Черников Яков Акимович—Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза колхозхошкара.

Лаккехьарча Совета Президиумо председатель К. ОЗДОЕВ.

Лаккехьарча Совета Президиумо секретарь, Г. СКЛОКИН.

Грозненский, 1971 ш. 26 мерг.

НАРСИЙ ХЬАЛХАРА ЦЕНТНЕРАШ

Грозненера Советски районе бодача воькъа ятт цхьаьйтта километр дIаьхьачча Дарргагу, къььстта шийлача хана, хьасташ тIара гIетта Iи. Лаьттах буьдувлача дIайхьача хих хьаьннад уж хьасташ. № 3 йолча совхозна кхоалагIча отделене теплиницца бакъдаваран кхеделераша пайда эи цу хих.

ХIара теплиица цхьа эзар квадратни метр моттиг дIалоаш. ХIаьта ерриган а тIаийтта я уж. Цуьл соврIа цар 20000 квадратни метр лаььта дIаьлоаьнан юкъе хиннаш. ХIаьта капитально кхоачарийолаш бIаьстан кхаье дIаьлув ду теплиицца бакъдаваран. ХIаьта капитально кхаььча теплиицашка моллагIча хана а кхеду уж.

ШераГара шерага шербеш латт теплиицца боахам. Пийттта, капитальни теплиица « хIанз совхозе хьаьш. Царех иэьрь плачагIа укх шера производства юкъйоьлаье еэаш я. Лакха да бакъдаваран кхеделера кхъьхьегама толямаш а. Иштта дIаьлахча юбилейни шера хIара квадратни метр лаьттара план 8 килограмм хиннача 10 килограмм нарсаш плян 5 килограмм хиннаьа 4 килограмм помидораш чуйIаш цар. Цу тайппара лакха бар петрушка, хоха, кхьа ча бакъдаваран хьукъьам а. DIадахача шера бIаьстн Грозне бахача наха планал соврIа 438 центнер нарсаш 12 центнер помидораш хилийтар цар.

Капитальни теплиицца дIаьлахха шера, масеран лаьхьагIа хьукъьам кхебир комсомолхаш Шамазова Iайпаси Исмаилов Таиси. ХIара квадратни метр тIара плян 8 килограмм хиннаьа юкъера лаьрхIача 11 килограмм нарсаш чуйIаш цар.

— КхоьдалагIа шу мара дIаьл уж теплиицца болх. Беш болх, — дуьл теплини боахама агронома Р. И. Ильинас. Цу лоаьцача хана дика байзаб парна шоай болх, йизза карарезаьнй производство.

Теплиини боахама кхьхьегамхоша лаьхьа декхараш тIаийнад укх кердача пятилетка хьалхарча шера Боахама ерриГа резервашца гуча я яьха, шоай торонаш а лаьрхIа хIара квадратни метр тIара планал соврIа пийнна килограмм нарсаш помидораш кхьдола бакъдаваран чуэца социалистически декхар тIаийнал цар.

Дукха даьл хIаьлье декхараш кхоалаьдара. Капитальни теплиицца дIаьлахха шера масеран лаьхьагIа хьукъьам кхебир комсомолхаш Шамазова Iайпаси Исмаилов Таиси. ХIара квадратни метр тIара плян 8 килограмм хиннаьа юкъера лаьрхIача 11 килограмм нарсаш чуйIаш цар.

— КхоьдалагIа шу мара дIаьл уж теплиицца болх. Беш болх, — дуьл теплини боахама агронома Р. И. Ильинас. Цу лоаьцача хана дика байзаб парна шоай болх, йизза карарезаьнй производство.

Теплиини боахама кхьхьегамхоша лаьхьа декхараш тIаийнад укх кердача пятилетка хьалхарча шера Боахама ерриГа резервашца гуча я яьха, шоай торонаш а лаьрхIа хIара квадратни метр тIара планал соврIа пийнна килограмм нарсаш помидораш кхьдола бакъдаваран чуэца социалистически декхар тIаийнал цар.

Дукха даьл хIаьлье декхараш кхоалаьдара.

ІIенка тIатехача теплиицца а. Грозне бахача наха лаьрхIа редиска, хох, петрушка ювш я цита.

М. ХАМАТХАНОВ.

СУРТА тIА: кхоалагIча отделене теплини боахама болхлой (аьрдехьара аьттехь). I. Шамагова, Т. Исмаилова агроном Р. Ильина.

С. Хаькиева сурт.

ПАРТЕ ПЛАНАШ — ХАЛКЪА ПЛАННАШ

КОММУНИСТИЙ ХЬИНАР АЙДЕННАШ

Коммунистий хьинарн инициативеш айденна, къахьегамхошца ювхье бенна бесбе идеологическийн организаторийн болх «ГоагІенна хилар колу массе метте.

Этгаш хьалха ив бІаргаро йинн я предприятешка, гІишлошъеча, колхозашка, совхозашка шерра социалистически яхь оржорах «Коммунизм хьалъеча корра толамаш а доахаш белгалйоькъаргьа КПСС XXIV-ча съезда»—ийтта я трамвай управленне къахьегаш, коллективна дешъ. БаорхіаргІча пхе шеа план хаиал хьалха ютачаш а яь. Трамвай болхлоца толаме хьоанаЛьцьал съездал хьалхарча пхи бетта планн, планал гоагІа ДІа-ийх, ГІаб 28 яьар пассажираш. Декхарашка кертердар — ухь гаргарча хана производственийн хьокъашца лиха тоалар. Инженерийн технически прогресс сихьаш, ергиз резервашца 1971 шера —ийлагІийа пятилетка хьалхарча шерра, ялан хаиал хьалхь ютачашъяра оаппаГІьяхар.

Ц1а гаргарчаьнна хьо цхьаьна ГІишлошъеча организаций новкъостаца а хІьвна ийтта РСФСР юрта боахамн Министерствийн «Главжилкаскелстрой» новкъостаца а. Уьхь шеа проект а оттаяь 1972 шера хьалъе лаьрХіаг шера 40 яьар квадратин метр столийн изделеш хьаьг низ ютачаргбоаг йоЛа хьу чакхйоаха цех, хьалъеш лаГІт 1700 тонн цемент чухошаргйоЛа склад, арматурин цех, Шаьла ГІайоне хьалъергйоаг а шеГІ 40 яьар сома маьхьа аьшкабетонин конструкцеш иделеш арахецаргйоЛа цех. Йоккхий перспективин планаш оттаяьй трестА ПМК а СМУ а кердА опорин базаш хьалъяьрал йоЛаш яраштА реконструкцин яраш, шолг болхлоштА чуЛе ціенош хьалде доЛалаьЛ.

Цхьаьбакъа, ив лаьрХіаме дош геттара мелла а шиннА боашаш а леладу «Чечинйколхозстрой» объединене (ян. Исламов, ГІладилин). Шолг производиться чотах керттера гІишлой материалаш, конструкцеш, доакъош яшнача боараме аьттехьа а ІалашдеШ доашашешка а, шолг доалаьхьа мошиносташ вІашагІйоахилгеш шерьйелеш мелла леладу.

Дитт шу ха яьнна йоллашъеьла а, хьмаметтел йоккхийн езен йоЛа аьшкабетонин конструкцеш изделеш хьаьгА вІашТІехьЛьнадаш колхозий юьйъеьнна ГІишлошъяра организацийн, цьаьккха дича а кІир йоккха пийшъ хьалъяьнь яккха магаш парна.

Уж деллаш хьоастадара «Чечинйколхозстрой» объединенин хуьлгалхой техка ца довлар бахьан доЛаш уж материалаш, аьшкабетонин конструкцеш, доакъош, хьмарал иоашта а, чІоагІа эшаш йоЛна промстройматериалийн управленера, Нохч - ГІалгІай гІирсеш дара управленера, «Чечинйсельстрой» трестера леха езаш хуьл колхозашка гІирсаш хьаьдерий. Управленне кулгалхошца кхеташ деаа, уж деллаш шиннА гІоагІа кхочаьш хуЛаш доаьнЛга, царна теркам чІоагІа ГІабахийта безилга, хІана аьлча цо мара торо дурсьаьн гІишлой-монтажин балхий шера боарам кхочаьшбе, хІанз санна, торонашка диллача вешта а лоха йоЛа ПЛан шера 6—7 млн. сома мара хьоачаьн а ца еш. Цунах республикерчо хьаьгамхошца ІІ хьалхь хилаш.

1971—1975 шерашка юртарча ГІишлошъеьрий производственийн база дегІайоьалаРа лаьрХіарашца кхочаьнадаро йиш хуЛийтарьйа юрташка гІирсеш хьаьдаРа балхашца индустриалийн яра боарам дикка айбе, хьаьгамгА овсарле лаьхьа, ГІа-ГІа йоккхаГІа хуЛаш йоЛа балхий юртА ремонтийн-механийн балхашца ГІирсеш хьаьдаРа, ХІанз санна, торонашка диллача вешта а лоха йоЛа ПЛан шера 6—7 млн. сома мара хьоачаьн а ца еш. Цунах республикерчо хьаьгамхошца ІІ хьалхь хилаш.

1971—1975 шерашка юртарча ГІишлошъеьрий производственийн база дегІайоьалаРа лаьрХіарашца кхочаьнадаро йиш хуЛийтарьйа юрташка гІирсеш хьаьдаРа балхашца индустриалийн яра боарам дикка айбе, хьаьгамгА овсарле лаьхьа, ГІа-ГІа йоккхаГІа хуЛаш йоЛа балхий юртА ремонтийн-механийн балхашца, цу ГІайнаца, вай хьаьгамгАнчоьш эшарашца дизаЛгІа кхочаьнадо.

1971—1972 шерашка хьаьгАтаьлй пуЛа пуЛа, фуЛа, кхийтА юртбоахамн продукташ йоахаргйоЛа, ДІадаХача, шерашка яьрел толашаргйа йоЛа йоккхий промышленийн комплексаш.

ЛерхІачунгеп дикаГІен дилнца городашкарчо ВсесаюзнаГІа хуРгьа-ийтташка хьаьлъеш гаГІна хьаьгА, чуЛе ціенош, культурно-просветительнийн объекташ. БеллаГІа ЦІа, «Чечинйсельстрой» трестен цун организацийн кулгалхошца шовй коллективашца хьаьгАхашка деХхар оттаЛьЛ юртен городен хьаьлдеш йоЛа ГІирсеш бебашъ ца хилийтА, хьаьстта а балхаш дикаГІа дара теркам дукхаГІа тІа а бохийтАш. Цу дьаьхьа дикалгахьш тоЛал доккхий хуниашаш хиннА, эцдуЛца доГ тийна йиа йиш йоЛаш, да, ухх гаргаГІарча 1,5—2 шера юрта ГІирсеш хьаьдаРий ГІишлой-монтажин балхашца чІоагІа тоалургхилар.

1971—1972 шерашка республикА колхозашца совхозашца хьаьгА эксплуатаце дІаяьл а еаьш я 65 эзар бежанан хьаьхарттен лаьрХіа чуоттаьдо доахан кхоаБ йоаЛбай помещеннеш, 66 эзар коа ГІарча оалхазарашца лаьрХіа поМещеннеш.

Республикерча, подрядий организацеш хІаьлле а дІайоьленнай хьайбаг леладу дукхха комплексаш хьалъе. ЦхьаБахьІа, моттгерча районин партийнийн организацийн кхочаьм болаш уйла тІаяхийтАш цу лоарХіамегІарча гІирсашца. Чуоттаьйь хьаьхарг кхоаБа комплексаш хьалъе болаьлЛш Сулженски районА ХІХ-ча партсъезда ЦІерагІчен XX-ча партсъезда ЦІерагІчен колхозашка, мела лел Шаьлаг чуоттаьйь доахаш кхоаБа гІирс хьалбара балхаш, чуоттаьйь хьаьхарг кхоаБа комплексаш хьалъяра Ленина ЦІерагІчу колхозашка, Грозненски шурий совхозен.

ЦхьаДолн кхочаьмбоаранш дацу комплексашца проектированийн ярА даьлъе я. ЦхьаБолчА хІанз ца хуЛаш йоЛа балхий юртА ремонтийн-механийн коммуникацеш дукхха уЛаьаш. Масала, Грозненски районА Ленина ЦІерагІчу колхозе чуоттаьйь хьаьхарг кхаБа кердА хьалъяьна эдане чара масех колонна 40 ст ЛьЛтах ІачуяхийА, хий Іоуьгбетонин лотокашъ йохаьнЛ. ЦІанн бухьЛяра бахьанА ДІ проект оттаечен эдаьнА хьаьЛьечен хІанз техническийн нормашн условеш толха а яь, меЛча кІийлен тІа гІирс хьаьлбар, цудухьА дауттаьн чудуча хІаьо бух бо-ЛІа а бах, колонний ларДА ІотеІаЛ. ПаччахьАлхьенна тоЛЛ эе даьЛ. Цу гІулакхА ІчоагІа бехке ба мелаЛа лаьЛта гІирс хьаьлбара проект а оттаяь, гІирсашца хьаьЛАхашка деХхар оттаЛьЛ юртен городен хьаьлдеш йоЛа гІирсаш бебашъ ца хилийтА, хьаьстта а балхаш дикаГІа дара теркам дукхаГІа тІа а бохийтАш. Цу дьаьхьа дикалгахьш тоЛал доккхий хуниашаш хиннА, эцдуЛца доГ тийна йиа йиш йоЛаш, да, ухх гаргаГІарча 1,5—2 шера юрта гІирсашца хьаьдаРий ГІишлой-монтажин балхашца чІоагІа тоалургхилар.

1971—1972 шерашка республикА колхозашца совхозашца хьаьгА эксплуатаце дІаяьл а еаьш я 65 эзар бежанан хьаьхарттен лаьрХіа чуоттаьдо доахан кхоаБа комплексаш хьалъе. ЦхьаБахьІа, моттгерча районин партийнийн организацийн кхочаьм болаш уйла тІаяхийтАш цу лоарХіамегІарча гІирсашца. Чуоттаьйь хьаьхарг кхоаБа комплексаш хьалъе болаьлЛш Сулженски районА ХІХ-ча партсъезда ЦІерагІчен XX-ча партсъезда ЦІерагІчен колхозашка, мела лел Шаьлаг чуоттаьйь доахаш кхоаБа гІирс хьаьлбара балхаш, чуоттаьйь хьаьхарг кхоаБа комплексаш хьаьлъяра гемпаш лаьгІьлнйтА хилар холу Грозненски районА Ленина ЦІерагІчу колхозе-

БІАЬСТАННА КИЙЧДУ НОКХАРИЙ

Нокхарий лелаДар чІогІа пайдаена ди, цул совгІа; нокхараца доккха новкъостал ду гомий-кочарийн кхыча юртбоьхазчу культурийн хьукъбам лаХьбара, ду культурашца опылени а еш.

Нокхарех доаДаха чоьмахкъ пайда эи ревматизмина, аналта, радикулита, гипертонена дарбеча. ХІаьта нокхара моазца телаш йоДа шура дарбаг-профилактически, кхоьшш болча доаДаш.

Нокхарий боалозах пайда эи халхца боахама 47 дакъе.

Нокхара моазца лиаш тІара хьІуЛаДача хиша тІара Дукха а тайп-тайнара витаминаш, кьастта А тайнара витамина — каротин.

Дайнчвох гуп ма дарра, нокхараца бокхка пайда ду сага. Лертта терко а еш ух лелаДеп хилча тІара нихко шепа 700—800 сом цІена доход ду.

Цу нокхарий продукташ ДуХкатІа яхара ух дедаДа на Іеп, цар продуктивность лаКхье а еза.

Нокхарий лелаДеп ЧІаьнгІа ТІаьта бола Іалама-климатически хьалаш ца Нохч-ПІаьлгІай чу, кьастта а цун кьулда-малхбоалехьарча лоьмашка. Цу зона тайп-тайнара а ІІаьхий а я меза эша кхочачу хьаІуьда йиш йоІа баьвоьІаш.

ХІаьна біаьстн йоаЛаш даттача хана нокхарий біаьстенан — ницкъ ца хоІ, шеко ян, республикерча цхьаДолча боахамашца хуьч шера а доккхий зенаш хуьгІилараХ. Кьастта ца ЛаХьара Дечигна, Советскин Ножай-Юртан районий боахамашта.

Масала, Ведана районерча Керла Марекса цІергІа колхозе 1965 шера 1 январе, деза 1971 шера 1 январе кхаччалца 270 нихках 215 соннА бенна ЛаБьвьнаЛ; Ленина цІергІа колхозе — 400 нихках 300 соннАЛ. Иэзамо хьаЛе ЛаЛ ЛаЛ ЛаЛ

ОЧЕРК

ПАРТЕ ЙОАКХОНЦА

Со каст-каста хуз се вавча а, бера хана вавхачу а. дуккхача шерашка школе берашта хьехьаш йеш болх бьча а Тіой-Юрта. Вайна са мо дукха еза вой йоккха социалистическе Дьахь. Бакъда, иштта дукха еача Дьахен ту а къастта бочаргі. Хьамсарагіа йолаш моттиг хуз сага. Иштта са моттиг Тіой-Юрта я. иэ болх тхьамаш а доаржадь гіатта йоаллача аьрзех тарра, лаккача шуо тіе яьржа улла сай Тіой-Юрт.

Са юрта керттера улица Сайлахь-воккхача Ленина ціерагіа я хіаэ. Ту улица эгтара-эйеннагіа йочча моттиг латт со, тхьоара-со эіаммга воггча хана юрта эьжаьдиг дакъгіачу моттиг. Хіаэ писа шоэга вішгіаьра дьа шоца цієнош дагіа. Вай эамал лаккалеитара — КПСС XXIV-ча съезда Директивий проекта тіаьра